

Høringsnotat

1. INNLEDNING

Nærings- og fiskeridepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i forskrift av 22. juni 2012 nr. 573 om eksportkredittordningen, med hjemmel i lov 22. juni 2012 nr. 57 om Eksportkreditt Norge AS (eksportkredittloven).

Eksportkreditt Norge AS ble etablert sommeren 2012 for å forvalte en statlig ordning for finansiering av norsk eksport. Med hjemmel i loven fastsatte daværende Nærings- og handelsdepartementet nærmere regler om selskapet og ordningen i forskrift om eksportkredittordningen. Forskriften regulerer blant annet hva som kan finansieres under ordningen, Eksportkreditt Norges fullmakter i forvaltningen av ordningen og hvilke vilkår som gjelder for lånene under ordningen. Forskriften ble sist endret med virkning fra 1. oktober 2015.

Departementet foreslår i dette høringsnotatet ytterligere en justering. Endringen er nærmere beskrevet i del 2 Endringsforslag. Vedlagt følger utkast til endringsforskrift til forskrift om eksportkredittordningen.

Vedlagt er også en oversikt over det norske eksportfinansieringssystemet, som forklarer relasjonene mellom Eksportkreditt Norge og Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK).

2. ENDRINGSFORSLAG

I det følgende omtales og begrunnes departementets endringsforslag i forskrift om eksportkredittordningen.

§ 5. Lån for leveranser til norske kjøpere

Paragrafen regulerer lån for leveranser til norske kjøpere. Den norske eksportkredittordningen baserer seg på den OECD-tilknyttede avtalen *Arrangement on Officially Supported Export Credits* (Arrangement), jf. § 1. Virkeområdet for Arrangement er langsiktig offentlig eksportfinansiering av varer og tjenester.¹ Selve eksportbegrepet er ikke definert i Arrangement, men i forskriftens § 4 (Lån til eksporttransaksjoner) første ledd heter det som nevnt at ”med eksport forstås levering av varer og arbeids- og tjenesteytelser [...] når oppgjør skal skje fra utlandet”. Forskriftens § 5 regulerer at det i tillegg kan gis lån til norske kjøpere for leveranser av skip og flyttbare enheter når disse enhetene skal ha sin inntjening fra utenriksfart eller offshorevirksomhet.

Det ble åpnet for lån på eksportfinansieringsvilkår til norske kjøpere for leveranser av skip og flyttbare enheter i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 1 (2001-2002).² Her vektlegges

¹ Jf. Chapter 1, provision 5: ”The Arrangement shall apply to all official support provided by or on behalf of a government for export of goods and/or services, including financial leases, which have a repayment term of two years or more.”

² Den gang var det Eksportfinans ASA som ytte offentlig støttede eksportlån (CIRR-lån) under den såkalte 108-avtalen. Avtalen ble sagt opp med virkning for nye tilsagn den 21. desember 2011. Eksportkredittordningen er en videreføring og utvidelse av det tilbudet Eksportfinans ASA ytte under 108-ordningen, der utvidelsen består i at staten nå også har en rolle i tilbudet av markedslån.

parallellitet mellom ordinære eksporttransaksjoner og transaksjoner til norske kjøpere som i realiteten skal drive internasjonal virksomhet og hvor kjøper enkelt kan gjøre seg tilgjengelig for norsk eksportfinansiering ved å flagge ut.

Finansiering av norskeide fartøy med lisens til å fiske etter krill til norske redere er imidlertid eksplisitt unntatt, uavhengig av hvor fartøyet bygges. Nærings- og fiskeridepartementets foreslår nå å fjerne denne bestemmelsen. En tilsvarende endring gjøres også for GIEK. Endringen innebærer at krillfartøy vil behandles likt som andre fiskefartøy. GIEK og Eksportkreditt Norge har anledning til å bidra med finansiering til norske kjøpere av norskproduserte fiskefartøy som skal gå i utenriksfart.

Paragrafen vil etter endringen se slik ut (med spor endringer):

§ 5. Lån for leveranser til norske kjøpere

(1) Det kan også gis lån for følgende leveranser til norske kjøpere:

a) leveranser av utstyr og tjenester til skip og flyttbare innretninger som bygges i utlandet

b) leveranser av skip, flyttbare innretninger, utstyr og tjenester til slike når disse enhetene skal ha sin inntjening fra utenriksfart eller offshorevirksomhet.

(2) Med utstyr som nevnt i første ledd forstås utstyr til skip og flyttbare innretninger, inkludert utstyr som blir tatt med en FPSO (Floating Production, Storage and Offloading) når det flytter.

(3) Det kan ikke gis lån til faste installasjoner til anvendelse på norsk sokkel eller til fartøyer/plattformer hvis formål ikke skiller seg vesentlig fra formålet med en fast installasjon. Med faste installasjoner menes også alt utstyr som ikke flyttes sammen med en FPSO, det vil si pumpe- og rørsystemer på havbunnen samt utstyr til oppbygging av undervannsinstallasjoner for et nærliggende oljefelt som knyttes til eksisterende FPSO.

~~(4) Norskeide fartøy med lisens til å fiske etter krill kan ikke finansieres. Dette gjelder uavhengig av hvor fartøyet bygges.~~

3. IKRAFTSETTELSE AV ENDRINGSFORSKRIFT TIL FORSKRIFT OM EKSPORTKREDITTORDNINGEN

Det er ønskelig å få innført endringen i forskrift om eksportkredittordningen snarlig. Det legges derfor opp til at endringen trer i kraft samtidig med vedtakelsen.

4. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Utkastet til endringsforskrift omfatter Eksportkreditt Norges ansvar og fullmakter knyttet til forvaltning av eksportkredittordningen. Endringen antas å ha begrensede økonomiske og administrative konsekvenser for staten. Departementet anser at endringsforslaget vil bidra til å oppnå et noe enklere regelverk og enklere forvaltning for det norske eksportfinansieringstilbudet.

Endringsforslaget under § 5 kan, alt annet like, innebære et noe større omfang av låneutbetalinger og et høyere utlånsvolum under eksportkredittordningen. Alle lån under ordningen er sikret av GIEK og/eller en finansinstitusjon med god kredittverdighet, og tapssannsynligheten under ordningen er derfor begrenset. For små lån og mindre deler av store lån til utviklingsland og fremvoksende økonomier, kan lånene som alternativ til garanti sikres i kontantdepot.

5. HØRINGSFRIST

Vi ber om at eventuelle merknader til forslagene om endringer i forskrift om eksportkredittordningen sendes Nærings- og fiskeridepartementet innen 28. mars 2017. Høringsuttalelser skal avgis digitalt på regjeringen.no. Dette gjøres under "Send inn høringssvar" på regjeringen.no. Alle kan gi høringsuttalelser. Høringsuttalelser kan også sendes på e-post til postmottak@nfd.dep.no. Høringsuttalelser er offentlige etter offentlighetsloven og vil bli publisert på våre nettsider.

Gjeldende lov og forskrift finnes på Lovdata via disse lenkene:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2012-06-22-57/%C2%A73#§3>

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2012-06-22-573>

VEDLEGG

- Utkast til endringsforskrift til forskrift om eksportkredittordningen
- Oversikt over det norske eksportfinansieringssystemet

Vedlegg 1 Utkast til forskrift om endringer i forskrift 22. juni 2012 nr. 573 om eksportkredittordningen

I

I forskrift 22. juni 2012 nr. 573 om eksportkredittordningen gjøres følgende endring:

§ 5 fjerde ledd oppheves.

II

Forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg 2 Det norske systemet for langsiktig eksportfinansiering

Det norske eksportfinansieringssystemet for langtidsfinansiering består av garantier fra Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK) og fastrentelån (såkalte CIRR-lån) eller markedslån fra Eksportkreditt Norge AS. Eksportkreditt Norge og GIEK skal være supplementer til det kommersielle finansmarkedet. Betingelsene for offentlige eksportlån og -garantier er gitt av den OECD-tilknyttede avtalen *Arrangement on Officially Supported Export Credits* (Arrangement). Det er nå startet dialog om å få til en ny slik avtale, som også inkluderer ikke OECD-land, herunder Kina og Brasil.

GIEK er en statlig forvaltningsbedrift (etat) som har som formål å fremme norsk eksport og investeringer i utlandet gjennom utstedelse av garantier på vegne av den norske stat. GIEK skal gå i balanse på lang sikt, og garantiene gis hovedsakelig på like vilkår som bankene tilbyr i det kommersielle markedet. Garantiene gis i hovedsak til virksomheter som gir lån til kjøpere av norske eksportvarer og -tjenester, f.eks. Eksportkreditt Norge AS. Dette innebærer at det er GIEK som tar risikoen for at kjøper ikke betaler. Hovedordningens garantiramme er på 145 mrd. kroner i 2017, hvorav ca. 118 mrd. kroner var bundet opp ved utgangen av 2016.

Eksportkreditt Norge AS er et statsaksjeselskap, opprettet sommeren 2012. Formålet med selskapet er å forvalte den statlige ordningen for finanstjenester til norsk eksport av kapitalvarer og tjenester. Selskapet kan gi lån på fastrentevilkår (CIRR-lån) som fastsatt i OECDs Arrangement og lån på markedsvilkår til prosjekter som kvalifiserer for CIRR-finansiering. En forutsetning for å få lån hos Eksportkreditt Norge er at GIEK og/eller en høyt ratet finansinstitusjon garanterer for at lånet blir tilbakebetalt. Ved utgangen av 2016 var verdien av utlånsporteføljen til Eksportkreditt Norge 76,5 mrd. kroner.

Eksempel på bruk av det norske eksportfinansieringssystemet (langtidsfinansiering):

Et brasiliansk selskap skal produsere olje og trenger et supplyskip. De inngår en kontrakt med et norsk verft som skal levere skipet. Det norske verftet ønsker å få betalt hele kjøpesummen senest ved levering av skipet, men for det brasilianske selskapet er det en fordel å kunne nedbetale skipet over lengre tid. Det inngås derfor en avtale med GIEK og Eksportkreditt Norge om et lån som utgjør inntil 80 pst. av kjøpesummen. Ved levering av skipet utbetales det langtidsfinansierte lånet fra Eksportkreditt Norge. Det er det brasilianske selskapet (altså kjøper av skipet) som er låntaker og som skal nedbetale lånet. Lånesummen utbetales i praksis til det norske verftet (altså eksportør av skipet). Eksportkreditt Norge ønsker ikke å ta risikoen for at låntaker ikke betjener lånet, så de er avhengig av å få en garanti. GIEK (og/eller andre garantister, for eksempel kommersielle banker) garanterer derfor for at det brasilianske selskapet betaler tilbake lånet til Eksportkreditt Norge. Det brasilianske selskapet er dermed GIEKs risikopunkt.

